

Waterpaspoort geeft landbouwers advies op maat in klimaatstrijd

Reportage

Melkveehouder Guy Lemmens uit Rumst heeft het eerste Waterpaspoort van Vlaanderen ontvangen. Het gaat om een initiatief van Life Aclima, een samenwerkingsconsortium van de vier Antwerpse praktijkcentra dat mede gefinancierd wordt door de Europese Unie. In het paspoort voorzien onderzoekers van deze praktijkcentra de landbouwer van advies op maat over hoe deze duurzamer kan omspringen met het water op zijn bedrijf en zo beter gewapend is in de klimaatstrijd.

19 JUNI 2024

Jerom Rozendaal

Lees meer over:

water

Het water viel met bakken uit de lucht toen Kathleen Helsen, gedeputeerde van Landbouw van de provincie Antwerpen, het eerste waterpaspoort uitreikte aan melkveehouder Guy Lemmens uit Rumst. De uitreiking vond dinsdag plaats op de Hooibeekhoeve, het Antwerpse proefcentrum voor de melkveehouderij in Geel. Omdat periodes van droogte zich volgens wetenschappers steeds frequenter zullen voordoen, denken steeds meer landbouwers na over het robuust maken van hun land- en tuinbouwbedrijf.

Om landbouwers bij deze verduurzaming te assisteren werd enkele jaren geleden het door Europa gefinancierde Life Aclima gelanceerd. Uit de schoot van dit project, dat wordt gedragen door de vier Antwerpse praktijkcentra, is het Waterpaspoort voortgekomen. “Momenteel is er een teveel aan water maar de wetenschap heeft uitgewezen dat er in de toekomst vooral langere periodes van hetzelfde weertype zullen voorkomen. Om hier goed mee om te kunnen gaan, is het van essentieel belang dat de waterhuishouding van onze land- en tuinbouwbedrijven zo robuust mogelijk is”, aldus Helsen. Het Waterpaspoort moet hierbij helpen. Het paspoort komt tot stand na een bedrijfsbezoek van een onderzoeker van één van de vier Antwerpse onderzoekscentra en biedt advies op maat over een duurzame omgang met het water op het bedrijf. De mogelijkheden zijn talrijk. “Denk aan waterbesparing, het verhogen van het hemelwatergebruik, waterinfiltratie, waterhergebruik en de inzet van externe waterbronnen, bijvoorbeeld een uitwisseling met een naburig bedrijf”, vertelt Els Stevens, projectingenieur melkvee bij Hooibeekhoeve.

Waterhuishouding in stal en op het land

De mogelijke maatregelen beperken zich niet alleen tot de stal, maar strekken zich ook uit tot het landgebruik. Zo is een goede bodemstructuur belangrijk voor waterinfiltratie en het ophouden van het water. Nadat de landbouwer een waterpaspoort ontvangt, krijgt hij stempels op zijn paspoort als hij aan de slag gaat met de adviezen van de wetenschappers. “We nemen de land- en tuinbouwers mee op reis door een waaier aan mogelijkheden op hun bedrijf”, verklaart Stevens de keuze voor de term paspoort.

De voorbije twee jaar stapten 53 land- en tuinbouwers met hun watervraag naar Life Aclima. Eén van hen is Guy Lemmens, melkveehouder uit Rumst. “Alle investeringen die ik in de voorbije jaren in mijn bedrijf deed, hadden altijd te maken met arbeidsgemak en dierenwelzijn. Ik vond dit een logische vervolgstap”, aldus de melkveehouder die in het verleden ook al onderzoekers van de Hooibeekhoeve op zijn bedrijf ontving voor het uitvoeren van een klimaatscan in het kader van het Klimrek-project van ILVO.

In het waterpaspoort, dat hij dinsdag als eerste van de 53 landbouwers ontving, staan een aantal bedrijfsspecifieke adviezen waarvan de meest interessante voor hem het hergebruik van afvalwater is. “Denk bijvoorbeeld aan water waarmee we de melkinstallatie gereinigd hebben. Dat verdwijnt nu in de mestput, maar zou in principe gescheiden opgevangen kunnen worden en ergens anders voor gebruikt worden.”

Van regenwater drinkwater maken

Een andere advies, dat hij in beraad heeft, is het opwaarderen van hemelwater tot drinkwater voor zijn koeien. Momenteel maakt de boer gebruik van leidingwater. In de Hooibeekhoeve wordt momenteel geëxperimenteerd met een waterzuiveringsinstallatie waarbij een ketting aan filters en technieken het hemelwater drinkbaar maakt. “De eerste resultaten zijn veelbelovend”, vertelt Stevens. “De dieren lijken het gezuiverde hemelwater iets beter op te nemen. Dat vertaalt zich ook in een voorlopig licht verhoogde melkproductie.”

Op de Hooibeekhoeve wordt er binnen Life Aclima ook geëxperimenteerd met andere technieken, zoals de afkoeling van het stalklimaat door waterbenedeling. Bij temperaturen boven de 28 graden springt het systeem automatisch aan en wordt er waterdamp door de ventilator gespoten. Deze druppels verdampen meteen en realiseren een temperatuurverlaging van 3 tot 5 graden in de stal. Met deze techniek willen de onderzoekers hittestress bij koeien voorkomen. Hittestress zorgt niet alleen voor een verminderd dierenwelzijn en melkproductiedaling, maar heeft ook tot gevolg dat de koeien veel meer drinken.

Goede opkomst studiedag door regen

De uitreiking van het Waterpaspoort vond plaats tijdens een studiedag op Hooibeekhoeve waar tal van bedrijven en onderzoekers kwamen spreken over actuele thema's in de melkveehouderij. Uiteraard waren droogte en wateroverlast belangrijke gespreksonderwerpen. Zo sprak Leen Gruyters (Boerennatuur Vlaanderen) over optimalisatie van waterinfiltratie door stuwen. An Schellekens (Hooibeekhoeve) sprak over grasmengselkeuze in de context van een wijzigend klimaat.

Behalve de sprekers was er een mini-infomarkt waarbij leveranciers van bijvoorbeeld graszaad klimaatrobuste rassen toonden. Bij één van de twee kraampjes van bouwers van drainagesystemen vonden we schapen- en rundveehouder Werner Aerts uit Zoersel. “Net als veel andere boeren worden wij enorm gestoord in het voorjaarswerk door de vele regen. Ons land uitrusten met een drainagesysteem zou dat probleem in de toekomst misschien kunnen verminderen”, verklaarde hij zijn aanwezigheid.

Voor de opkomst op de studiedag was de regen van dinsdag wel een zegen. “Als het droog geweest was, zou ik nu niet hier zijn, maar op mijn land”, vertelt Aerts die er nog niet in geslaagd is om een snede gras van zijn percelen te halen. De regen heeft overigens ook het landwerk op de Hooibeekhoeve flink gestoord. “Wij moeten 30 hectare maïs inzaaien, maar door de natte en onbegaanbare akkers hebben we nog maar 10 hectare maïs in de grond gekregen”, klinkt het.

Werner Aerts informeert over drainagesystemen voor zijn akkers

Uitgelicht

Onderzoek naar accuratere waterverbruikscijfers kan hulp bieden bij grondwatervergunningen

nieuws

Door verouderde referentiecijfers voor waterverbruik krijgen veehouders tegenwoordig niet altijd een grondwaterwinningsvergunning die strookt met een realistisch verbruik. ILV...

🕒 12 JUNI 2024

[Lees meer](#)

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1030 Schaerbeek

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>
screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>
screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

